

Demirel, Tanel, Üniversite, Sosyal Bilimler ve Düşünce
Dünyamız, Eleştirel Notlar, Ankara: Liberte Yayınları, 1. Baskı,
Mart 2025.

Üniversite, Sosyal Bilimler ve Düşünce Dünyamız

Eleştirel Notlar

Tanel Demirel

LiBeRtE

Üniversite, Sosyal Bilimler ve Düşünce Dünyamız

Eleştirel Notlar

Tanel Demirel

ISBN: 978-605-9823-85-2

Liberte Yayınları® | 267

1. Baskı: Mart 2025

© 2025, Liberte Yayınları®

Tüm hakları saklıdır. Tamamı veya herhangi bir parçası, hiçbir şekilde fotokopiyle veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz ve dağıtılamaz. Yayınevimiz bunu yapanlar ve buna teşebbüs edenler hakkında kanunî takibat yaptırma hakkına sahiptir.

Yayın Yönetmeni: **Özlem Çağlar Yılmaz**

Redaksiyon: **Emre Turku**

İç Tasarım: **Serpil Koçtürk**

Kapak Tasarımı: **Liberte Yayınları**

Baskı: **Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.**

İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1 Yenimahalle / Ankara

Telefon: (312) 395 85 71 | Sertifika No: 47479

LiBeRtE
yayıncılık

Adres: GMK Bulvarı No: 108/16, 06570 Maltepe, Ankara

Telefon: (312) 230 87 03 | Faks: (312) 230 80 03

E-posta: info@liberte.com.tr | Web: www.liberte.com.tr | Sertifika No: 52155

Liberte Yayınları® Liberte Yayın Grubu'nun tescilli bir markasıdır.

Tanel Demirel

Prof. Dr. Tanel Demirel 1968 yılında Fatsa'da doğdu. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. Yüksek lisans derecesini siyaset bilimi alanında Birleşik Krallık'ta Newcastle Upon Tyne Üniversitesi'nden aldı. Doktora eğitimini ise Bilkent Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü'nde tamamladı.

Türk demokrasisinin sorunları, Türkiye'de sağ siyaset geleneği ve liberal siyaset kuramı başlıca ilgi alanlarındandır. Halen Çankaya Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde ders veren Tanel Demirel, aynı zamanda Liberal Düşünce Topluluğu (LDT) Yönetim Kurulu Başkanı'dır.

Adalet Partisi-İdeoloji ve Politika (İstanbul, İletişim Yayınları, 2004, 4. Baskı 2021); *Türkiye'nin Uzun On Yılı-Demokrat Parti İktidarı ve 27 Mayıs Darbesi* (İstanbul, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2011, 3. Baskı 2021); *Türk Siyasetini Anlamak-Yaklaşımlar Hakkında Bir Deneme* (Ankara, Liberte Yayınları, 2019, 2. Baskı 2020) ve *12 Mart ve 12 Eylül'ün Anatomisi 1960-1980 Dönemi Türkiye'sinde Siyaset* (Ankara, Liberte Yayınları, 2023) olmak üzere daha önce yayımlanmış dört kitabı daha vardır.

İÇİNDEKİLER

Teşekkür	1
Giriş	3
1 Düşünce Dünyamız: Bazı Yapısal Özellikler	13
Kontrolcü Devlet, Düşük Refah Düzeyi ve Nitelikli Eğitim Eksikliği	13
Kısıtlı İfade Hürriyeti	39
Anti-Entelektüel Damar	49
2 Sosyal Bilimler Dünyamızda Evrenselci ve Yerlici Eğilimler	59
Sosyal Bilimler Bilgisinin Tarihselliği	59
Batı ile Aşk-Nefret İlişkimiz ve Etkileri	87
Tarihselci Hassasiyet ve Karşılaştırmalı Bakışın Önemi	95
3 Sosyal Bilimler, Siyaset ve Mesafe Sorunu	109
Sosyal Bilimci ve Eleştirel Mesafe.....	109
Bazı Örnekler.....	114
Yapısal Dinamiklerin Gücü.....	139
4 Üniversite'de Kariyerizm, Yayın Fetişizmi ve Cemaatleşme	149
Bürokratik Bir Kurum Olarak Üniversite	149
Sorunlu Değerlendirme ve Teşvik Sistemi	154
Kendi Paradigmasına Tutunma ve Cemaatleşme	169
5 Eleştirel Değerlendirme Sorunumuz	189
Nasıl Bir Eleştiri?.....	189
Yapıcı Eleştiriler Neden Yetersiz?	198

Övgüde Cömertlik	213
Sonuç Yerine	221
Umudu Korumak	232
Kaynakça	239
Dizin	261

Kısaltmalar

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AB	: Avrupa Birliği
AKP	: Adalet ve Kalkınma Partisi
AP	: Adalet Partisi
AÜDTCF	: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi
AÜSBF	: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi
BAK	: Barış İçin Akademisyenler
CİMER	: Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
CHP	: Cumhuriyet Halk Partisi
DP	: Demokrat Parti
DİB	: Diyanet İşleri Başkanlığı
RP	: Refah Partisi
IMF	: Uluslararası Para Fonu
İÜİF	: İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi
LDT	: Liberal Düşünce Topluluğu
MBK	: Millî Birlik Komitesi
MHP	: Milliyetçi Hareket Partisi

ODTÜ	: Ortadoğu Teknik Üniversitesi
PKK	: Kürdistan İşçi Partisi
QS	: Quacquarelli Symonds Üniversite Sıralamaları
SF	: Serbest Fırka
THE	: Times Higher Education Üniversite Sıralamaları
TSK	: Türk Silahlı Kuvvetleri
TÜBA	: Türkiye Bilimler Akademisi
UİK	: Uluslararası İlişkiler Konseyi
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurumu

Teşekkür

Çalışmanın çeşitli taslaklarını okuyup değerli eleştirilerini esirgemeyen Emre Kayhan, Emre Turku, H. Bahadır Türk, Ömür Aydın, Nadir Suğur ve Sinan Toygar Baykan'a ve kitap hakkında uzun uzun konuşma şansına sahip olduğum Aykut Kansu'ya teşekkür etmek isterim. Ayrıca başta Özlem Çağlar Yılmaz olmak üzere, Liberte Yayınları'nın değerli çalışanlarına da basım aşamasında gösterdikleri titizlik için minnettarım.

Giriş

ELİNİZDEKİ KİTAP, TÜRKİYE’DE AKADEMİK HAYAT, SOSYAL bilimler genel olarak düşünce dünyamızı olumsuz etkilediğini düşündüğüm bazı sorunlara değiniyor. Birbirinden bağımsız olarak da okunabilecek daha önce hiçbir yerde yayımlanmamış makalelerden oluşuyor. Çalışma bir yönüyle *Türk Siyasetini Anlamak: Yaklaşımlar Hakkında Bir Deneme*¹ kitabımın devamı olarak da okunabilir. O kitapta yeterince işleyemediğim düşünce hayatımıza dair daha genel nitelikli meseleleri burada ayrıntılı bir biçimde ele almaya çalışıyorum.

İkisi arasında çizgiler belirsiz olsa da sosyal bilimler dünyası ile düşünce dünyası arasında bir ayrım yapmakta fayda var. Sosyal bilimler düşünce hayatımızın önemli bir parçası ancak onunla özdeş değil. Sosyal bilimler alanında yüksek lisans ve doktora yapmamış ya da yapsa bile üniversitede hiç çalışmamış olduğu halde, fikir dünyamıza önemli katkılarda bulunmuş birçok insan

1 Tanel Demirel, *Türk Siyasetini Anlamak: Yaklaşımlar Hakkında Bir Deneme*, Ankara, Liberte, 2019.

var. Zaten insanı ve toplumu anlama faaliyetinin üniversite mensuplarının yaptığı bir iş gibi düşünülmesi de çok yeni. Bu ayrımın, sosyal bilimleri diğer geleneksel düşünce üretim faaliyetlerinden daha ayrıcalıklı bir konuma yerleştirme beklentisiyle yapıldığını söylemek yanlış olmaz. Üniversite dışında kalanların geçmişte ve bugün düşünce hayatımıza yaptığı katkılar asla küçümsenmemeli. Etkili fikirler, analizler, yorumlar sadece üniversitelerden ya da formel akademik eğitim almışlardan çıkmıyor, çıkmak zorunda da değil. Akademik ünvanlar fikirlerin kitaplar, dergiler ve gazetelerde basılı bir biçimde ifade edilebilmesini kolaylaştırıyordu. Ünvana sahip olmayanların daha fazla çaba göstermeleri gerekiyordu. Bilginin dijitalleşmesi ile birlikte, ünvanların kolaylaştırıcı etkisine çok daha az ihtiyaç duyulur hale geldi.

Çalışmaya notlar diyorum çünkü ele alınan meselelerin kapsamı düşünüldüğünde yazılanların her halükârda eksik kalmaya mahkûm olduğunun farkındayım. Kitabı yazarken ilgili literatür yanında, 30 yılı aşan akademik hayatımdaki gözlem ve tecrübelerime de yer verdim. Bir kişinin içinde yaşadığı dünya ve orada olup bitenlere tamamen nesnel bakabilmesi imkânsız. Beklentiler ve hayal kırıklıklarının değerlendirilmelerde etkili olacağı şüphesiz. Katı pozitivist akademik değerlendirme kriterleri ile bakıldığında burada dile getirdiğim görüşlerin yeterince temellendiril(e)memiş olduğu rahatlıkla iddia edilebilir. Buna diyebileceğim bir şey yok. Akademik değerlendirme standartlarına sadık kalıp pek az şey söyleyen bir çalışmadan ziyade, gözlem ve tecrübelerle ağırlık veren, cevaplardan çok sorular soran çok daha az akademik bir çalışma yapmayı tercih ettim. Amacım düşünce dünyamızı yoksullaştırdığını düşündüğüm bazı meselelere kabaca da olsa temas edip bunları daha iyi anlayabilmemize yardım edebilecek birkaç ipucu yakalayabilmekten başka bir şey değil.

Tahmin edileceği gibi bu türlü çalışmaların kendine has zorlukları var. Örneğin iddialarınızı dile getirirken somut olay, kişi ve süreçler bazında örnekler vermekten kaçınırsanız söylediklerinizin havada kalması riski var. Burada yapmaya çalıştığım gibi çokça örnek verdiğinizde ise, pek de elverişli olmayan koşullarda fikir üretmeye çalışanlara haksızlık yapma ihtimaliniz yükseliyor. Sorun sadece savunduğunuz görüşü destekleyecek alıntılar yapma ya da yorumlar geliştirme eğiliminden -ki bu eğilimi kontrol etmek hiç de kolay değil- kaynaklanmıyor. Meselelere bugünden bakan biri olarak, çok daha değişik bir atmosferde yaşamış ve farklı sosyalleşme süreçlerinden geçmiş kişilerin yapıp ettikleri ve yazdıkları hakkında kaçınılmaz olarak özneliği yüksek çıkarımlar ve tespitler yapmaya çalışıyorsunuz. Zira ne kadar çaba gösterse- nize de, o günkü koşulları ve farklı kişilerin o koşullarda neler yaşadıklarını hangi süreçlerden geçtiklerini tatmin edici bir biçimde anlayabilmeniz hatta tahmin edebilmeniz kolay değil.

Tabii bir de sorunlar üzerinde duran çalışmaların genellikle farkında bile olmadan aşırı eleştirel olmaları diğer bir deyişle olumsuzlukları abartan bir tutuma yönelmeleri riski var. Eleştiride ölçülü ve hakkaniyetli olmak önemli. Akademik mesaisinin çoğunu başkalarının yazdıklarına ayıran, bunu yaparken de kendi yazdıkları dışında hiçbir şeyi beğenmeyen akademisyen olma eğilimine kapılmamak gerekiyor. Öte yandan, risklerin farkında olmak, onlardan kaçınmayı garantilemeye yetmiyor. Tüm çabama rağmen sözünü ettiğim tuzaklara düşmediğimden emin değilim. Ümit ediyorum ki, zor şartlar altında çaba gösteren insanlara haksızlık yapmamışımdır.

Kitap beş bölümden oluşuyor. İlk bölüm düşünce dünyamızın evrildiği toplumsal, siyasal ve kültürel bağlam hakkında. Önce, devletin başta üniversiteler olmak üzere entelektüel faaliyetleri

ve düşünce üretme potansiyeli olan kurumları kendisine olabildiğince bağımlı kılma eğiliminin olumsuz etkileri üzerinde duruyorum. Düşük genel refah seviyesi ve bunun yarattığı çeşitli problemler düşünce dünyamızı olumsuz etkileyen bir diğer faktör. Türkiye’de ifade hürriyeti her zaman sınırlı kalmış, hangi konular üzerinde çalışılacağı, nelerin söylenip söylenemeyeceği konusunda siyasi irade tarafından dar bir çerçeve çizilmiştir. Ve nihayet, toplumsal, siyasal ve kültürel düzlemde entelektüel faaliyeti teşvik eden bir anlayışın varlığından söz etmek de kolay değildir.

İkinci bölüm düşünce dünyamızda, ağırlıklı olarak Batı’da üretilen paradigma, araştırma soruları, kavram ve bilgilerin belli zaman ve mekân ile bağlantılı yani tarihsel, tekil ve yerel oldukları gerçeğinin genellikle gözden kaçırıldığını iddia ediyor. Evrenselcilik de denilebilecek bu eğilime karşı anlaşılabilir bir tepki olarak ortaya çıkan diğer eğilim, ki buna yerlilik de denilebilir, ise diğer bir kutba gidiyor. Yerlilik iynin, güzelin, doğrunun kaynağı, saf ve bozulmamış bir bütünlük olarak “yerli” toplum tasavvurunun öne çıkarıyor. Bu tasavvurun tarihsel ve toplumsal gerçeklikle bağlantısı pek zayıf. Bazen Doğu da denilen bu tasavvurun karşısına yine homojen bir bütünlük gibi düşünülen hunhar Batı tasavvuru konuluyor. Yayılmacı Batı’nın yerli topluma karşı açtığı savaştan bahsediliyor ve yerlilik dünyayı algılamayı zorlaştıran içe kapanmacı, hamasete boğulmuş otoriter bir milliyetçiliğin savunusuna dönüşüyor.

Ülkemizde evrenselcilik ve yerlilik eğilimlerini besleyen dinamikler güçlü ve bunlar özü itibarıyla Osmanlıdan günümüze Batı dünyası ile yaşadığımız çoğu travmatik tecrübelerle ilişkili. Öncelikle, düşünce gündemimizin şekillenmesinde Batılı metropol ya da merkez ülkeler belirleyici rol oynuyorlar. Merkez ile çevre ülkeler arasındaki eşitsizlikler düşünce dünyasına da yan-

sayor; merkezin ağırlığı çevre ülkelerde evrenselci yönelimlerin eleştirilmesini zorlaştırıyor. Türkiye’de ana akım sosyal bilimciler ve liberal demokrat çevreler hem düşünce dünyamızdaki Batı merkezci eğilimleri hem de Batılı ülkelerin özellikle Batı dışı dünya söz konusu olduğunda iyice belirgin hale gelen çifte standartlarını eleştirmekte çekingen davranıyorlar. Hatalı bir biçimde Batı dünyasını eleştirmenin aydınlanma değerlerinin reddi anlamına geleceği varsayılıyor. Evrenselci yönelimlerin yeterince eleştirilememesi ise bir tepki olarak yerlililiği besleyen faktörlerden biri haline geliyor. Tarih ve tarihsel bir bakış açısının toplumları anlamak için olmazsa olmaz olduğu gerçeğinin ıskalanması her iki olguyu besleyen faktörlerden bir diğeri. Keza, karşılaştırmalı bakış açısının içselleştirilmesini zorlaştıran yerel dinamikler de önemli. Ve nihayet her iki eğilimin hem sosyal bilimciler hem de fikir üretmeye soyunan diğerlerinin işini çok kolaylaştırıyor olması da göz ardı edilemeyecek bir diğer unsur.

Üçüncü bölüm, Türkiye’de sosyal bilimcilerin başta siyasi aktörler olmak üzere her türlü güç odağına karşı mesafeli, soğukkanlı ve eleştirel bir tutum almakta pek de iyi bir sınav veremediklerini savunuyor. Eleştirel mesafenin yeterince korunamamasının sebepleri arasında üniversitelerin devlete bağımlılığı başta geliyor. Mesafeli duruşun gerektirdiği, sunulanla yetinmeyen sorgulayıcı zihniyet kendiliğinden var olan bir özellik değil. Ciddi çaba gerektiriyor. Ayrıca mesafeli duruşun cezalandırmadan görmezden gelmeye kadar uzanan bedelleri var ve bunu göze almak kolay değil. Tanınma ve takdir edilme ihtiyacının siyasal aktörlerle dolaysız bir ilişki kurulursa daha rahat tatmin edilebileceği düşünce-si ile siyasal aktörleri etkileyerek bir şeyleri değiştirme arzusunun da mesafeli tutumu zorlaştırdığını iddia ediyorum.

Dördüncü bölüm, akademik hayatta kariyerizmin öne çıkması ve bunun sonuçlarını ele alıyor. Kariyerizm ve onun kaçınılmaz sonucu olan yayın fetişizmi akademik hayatı daha da bürokratikleştirip, akademisyenin entelektüel riskler almasını zorlaştırıyor, sınırları iyi tanımlanmış bir paradigma içinde kalarak birbirini tekrar eden çalışmalar yapmaya itiyor. Yine kariyer odaklılık akademik hayatın doğasında var olan küçük grup dayanışması ve akademik cemaatleşme eğilimlerini de teşvik ediyor. Kariyerizm ne yeni ne de sadece neo-liberal denilen politikaların bir sonucu. Yeni olan sürecin hız kazanması ve artan üniversite sayısına paralel olarak daha da görünür hale gelmesi.

Beşinci bölüm, düşünce dünyamızda yapıcı eleştiri ve eleştirel diyalogun yerleşik uygulama haline gel(e)memesi üzerinde duruyor. Akademisyenler arasında kendi çalışmasının değerlendirilmesini isterken, başkalarının çalışmalarını değerlendirmekten kaçınma eğilimi yaygın. Eleştirinin işin doğasında olduğu fikri sık sık dile getirilmesine rağmen, içselleştirilmiş değil. Değerlendirme denilince, ya yazılanlar yerine kişilikler üzerinde yoğunlaşan, karşıdakine olabildiğince zarar vermeye yönelen yıkıcı eleştiriler ya da tam tersine çok abartılı övgüler gözleniyor. Eleştiriye haset ve kıskançlıktan beslenen bir faaliyet, eleştiriye tahammülü de zayıflık olarak algılama eğilimi kuvvetli. Düşünce dünyamızın çok yakın zamanlara kadar birbirini tanıyan az sayıda insandan oluşmuş olması durumu daha da kötüleştiren faktörlerden biri. Entelektüel faaliyet, doğası gereği geniş anlamda belli paradigmalar etrafında toplanmış çeşitli çevreler ya da ilişki ağlarından birine yakın olmayı gerektiriyor. Türkiye'deki akademik ilişki ağları yeterince kapsayıcı değil. Bu durum, eleştirel diyalog eksikliğinin en büyük sebeplerinden biri. Çünkü ait olduğunuz çevre hakkında eleştirel değerlendirmelere soyunmak dışlanma riskini

göze almak demek. Uzak kaldığınız çevrelere dair değerlendirmelerinizin de “o zaten çok farklı bir yerden bakıyor” denilerek ciddiye alınmaması büyük ihtimal. Düşünce dünyasında birilerinin başarısının her zaman diğerlerinin başarısızlığı anlamına gelmediğinin de takdir edilebildiğini söylemek kolay değil.

Kitapta dile getirilen sorun ve tespitlerin çoğu başkaları tarafından da dile getirildi, getiriliyor. Ne kadar farklılaşabildiğime okuyucular karar verecek. Meseleleri ele alırken tek bir faktörü öne çıkaran indirgemecilikten, diğer bir deyişle sorunları sadece maddi yoksunluklara, ifade hürriyeti üzerindeki baskılara, neo-liberal denilen politikalara, ya da düşünce dünyamızda yerli ve milli unsurların zayıflığına indirgeme kolaycılığından, kaçınmaya çalıştım. Her bir açıklamanın karmaşık gerçekliğin bir yönüne temas edebilme potansiyelinin var olduğunu düşünerek ciddiye alınması gerektiğini düşündüm. Ayrıca, sosyal bilimler ve fikir hayatının içinde yer alanların bu dünyanın dışında kalanlar tarafından bilinmesini pek de istemedikleri, kendine has işleyiş pratiklerine de değinmeye çabaladım.

Son olarak söylemek isterim ki, sosyal bilimler ve genel olarak fikirlerin toplumsal hayat için öneminin abartılması riskine karşı da dikkat çekmeye çalıştım. Toplumlarda değişme yasalarının olduğu ve bunların keşfedilebileceği, temel siyasal tercihlerin bilimsellik niteliği yüksek öneriler ışığında yapılması halinde büyük ilerlemeler sağlanabileceğini iddia eden aydınlanmacı iyimserliğe katılmak kolay değil. Sosyal bilimler söz konusu olduğunda, fen ve doğa bilimlerine özgü genellemeler ve bilgi birikimine ulaşmak neredeyse imkânsız. Hatta sosyal bilimler için bilim kavramını kullanmamak bile tercih edilebilir. Sosyal bilim çalışmalarının en iyilerinin bile çoğunun daha önce yapılmış çalışmaların yetersiz ya da kötü olduğunun gösterilmesini amaçladığını belir-

terek bunlar hiç yapılmamış olsa toplum ne kaybederdi diye soranlar hiç de haksız sayılmazlar.²

Sosyal bilimlerin sahiden olumlu yönde değişime hizmet edebilecek teşhis ve öneriler yapabileceklerini kabul etsek bile yine de bu önerilerin hayata geçirilmesi öngörülemeden, kestirilemeyen çok başka ve genellikle konjonktürel dinamiklere bağlı. Toplumsal değişim şüphesiz insan eylemlerinin ürünü fakat bilinçli aktörlerin başından itibaren her aşamasını planladıkları bir süreç değil. Zira birbirleriyle etkileşim içinde olan çıkarları çatışan çok sayıda aktör var ve bu aktörlerin kendi çıkarlarının ne olduğu hakkındaki algıları da sürekli değişiyor.

Fikirlerin ortak iyiye hizmet ettikleri, yol gösterici ya da iç tutarlılığa sahip oldukları ölçüde benimsenecekleri görüşünü savunmak da kolay değil. Fikirler ile çıkarlar yakından bağlantılı. Belki fikirlerin benimsenme ihtimalinin, yükselen siyasi aktörlerin bu fikirlerin var olan konjonktürde kendi çıkarlarına daha iyi hizmet edeceğine inanmalarına bağlı olduğunu söylemek mümkün olabilir.³ Hele hele gelişmiş bir sosyal bilimler ve düşünce dünyasının varlığının toplumların sorunlarla bir arada yaşama ya da en azından kötülüğü savuşturma kapasitelerini belirleyen en önemli unsurlardan biri olduğunu söylemek zor. Mutlaka bir bağlantı kurulacaksa fikir hayatının canlanması ve gelişiminin ekonomik ve sosyal gelişmeyi takip ettiğini söylemek daha doğru gibi görünüyor.

2 Thomas Sowell, *Intellectuals and Society*, New York, Basic Books, 2011, s. 535.

3 Bu konuda bkz. Tanel Demirel, "Fikir Hareketleri ve Toplumsal-Siyasal Etkileri Üzerine," *Fikir Tarihimizde Hür Fikirleri Yayma Cemiyeti*, haz. Özlem Çağlar Yılmaz, Ankara, Liberte, 2018, ss. 31-38.

Bu tespitler fikir hayatı önemsizdir anlamına gelmiyor. Yoksa bu kitabı yazmanın bir anlamı olmazdı. Daha ziyadesiyle fikirleri yerli yerine oturtma çabası olarak görülmeli. Fikirlerin gücüne dair aşırı beklentiler bir süre sonra fikirleri tamamen önemsizleştiren diğer bir uç noktaya savrulmaya da yol açabiliyor.

Kaynakça

- Abadan-Unat, Nermin, *Kum Saatini İzlerken*, İstanbul, İletişim, 1998.
- Abadan-Unat, Nermin, "Türkiye'de Politik İklim, Siyaset Biliminde Angaje Olmayan Çalışmaları Neredeyse İmkânsız Kılıyor," *İstanbul Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 40 (2009), ss. 31-41.
- Abadan-Unat, Nermin, *Hayatını Seçen Kadın*, haz. Sedef Kabaş, İstanbul, Doğan, 2010.
- Açık, Tansu, "19. Yüzyıl Bildung Çağı?," *Paylaşımlar: Üniversite, Bilgi, Üretim*, der. Barış Mücen, Çağatay Topal, Erdoğan Yıldırım, İstanbul, İletişim, 2016.
- Açıkgöz, Halil, *Cemil Meriç İle Sohbetler*, İstanbul, Doğu Kütüphanesi, 2005.
- Ağaoğlu, Adalet, *Göç Temizliği*, İstanbul, Remzi, 1985.
- Ağaoğlu, Adalet, *Adalet Ağaoğlu Kitabı*, söyleşi. Feridun Andaç, 2000, İstanbul, İş Bankası Yayınları, 2000.
- Akçığit, Ufuk, Elif Özcan-Tok, *Türkiye Bilim Raporu*, Ankara, TÜBA, 2020.
- Akşin, Sina, *31 Mart Olayı*, Ankara, SBF Yayınları, 1970.
- Akşin, Sina, *31 Mart Olayı*, İstanbul, Sinan Yayınları, 1972.
- Akşin, Sina, *Şeriatçı Bir Ayaklanma - 31 Mart Olayı*, 3. Basım, Ankara, İmge, 1994.
- Akşin, Sina, *31 Mart Olayı*, 4. Basım, Ankara, İmge, 2015.

Bu kaynakçada metin içinde referans verilen çevrimiçi kaynaklarla, gazete ve dergilerde yayınlanmış değerlendirme ve köşe yazılarına yer verilmemiştir.

- Akşın, Sina, *Tarihin Deltasına Yolculuk- Sina Akşın Kitabı*, söyleşi. Yaşar Seyman, İstanbul, İş Bankası Yayınları, 2009.
- Akşit, Bahattin, "Türkiye'de Sosyoloji Araştırmaları: Bölmelenmişlikten Farklılaşma ve Çeşitlenmeye," *Türkiye'de Sosyal Bilim Araştırmalarının Gelişimi*, der. Sevil Atauz, Ankara, Olgaç, 1986.
- Akşit, Bahattin, "Social Scientists' Relationships with the external world- could a typology be created ?" *Evaluation of Performance in Social Sciences*, der. İlhan Tekeli, Necdet Teymur, Ankara, Unesco, 2004.
- Akşit, Bahattin, "Laikleşme Tipolojisi ve Türkiye'deki Laiklik Deneyimi," *Şerif Mardin'e Armağan*, der. Ahmet Öncü, Orhan Tekelioğlu, İstanbul, İletişim, 2005.
- Aktar, Ayhan, *Yüzbaşı Sarkis Torosyan –Çanakkale'den Filistin Cephesine*, haz. Ayhan Aktar, çev. Gizem Şakar, İstanbul, İletişim, 2. Basım, 2012.
- Alatas, Syed Farid, "On the Indigenization of Academic Discourse" *Alternatives: Global, Local, Political*, 18, 3 (1993), ss. 307-338.
- Alatas, Syed Farid, "Academic Dependency and the Global Division of Labour in the Social Sciences," *Current Sociology*, 51, 6 (2003), ss. 599–613.
- Alatas, Syed Farid, "Political Economy of Knowledge Production: On and Around Academic Dependency" *Journal of Historical Sociology*, 35, 1 (2022), ss.14-23.
- Al-Azm, Sadık J. "Orientalism and Orientalism in Reverse," *Orientalism: A reader*, der. AL Macfie, New York, New York University Press, 2000.
- Alemdar, Korkmaz, İrfan Erdoğan, "İletişim," *Türkiye'de Sosyal Bilimler II*, Ankara, TüBA, 1998.
- Alkan, Mehmet Ö, "İmparatorluktan Cumhuriyet'e Modernleşme ve Ulusçuluk Sürecinde Eğitim" *Osmanlı Geçmişi ve Bugünün Türkiye'si*, der. Kemal H. Karpat, İstanbul, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2004.
- Alkan, Mehmet Ö, Tanıl Bora, Murat Koraltürk, haz. Mete Tunçay'a Armağan, İstanbul, İletişim, 2007.
- Altınay, Ayşe Gül, ""Tabulaşan Ordu, Yok Sayılan Militarizm –Türkiye'de Metodolojik Militarizm Üzerine Notlar," *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce, Dönemler ve Zihniyetler*, cilt 9, der. Ömer Laçiner, İstanbul, İletişim, 2009.
- Anderson, Perry, "Origins of the Present Crisis," *New Left Review*, 23 (1964), ss.26-53.
- Anderson, Perry, *Amerikan Dış Politikası ve Düşünürleri*, çev. Barış Baysal, Ankara, Notabene, 2015.
- Anderson, Benedict, *Sınırları Aşarak Yaşamak-Bir Sosyal Bilimcinin Yaşamından Anılar*, çev. Ayet Aram Tekin, İstanbul, Metis, 2017.
- Aren, Sadun, *Puslu Camın Ardından*, Ankara, İmge, 2006.

- Aron, Raymond, *Memoirs- Fifty Years of Political Reflection*, London, New York, Holmes Meier, 1990.
- Aron, Raymond, *Thinking Politically- A Liberal In the Age of Ideology*, söyleşi. Aron, Daniel J. Mahoney, Brian C. Anderson, London, Transaction, 1997.
- Arsel, İlhan, *Biz Profesörler*, Ankara, Arsel, 1979.
- Arslan, Ahmet, *Bir Ömür Düşünmek*, söyleşi. Devrim Özkan, Buğra Kalkan, Ankara, Ekşi, 2016.
- Arslan, Ali, *Darülfünun'dan Üniversiteye*, İstanbul, Kitapevi, 1995.
- Ataç, Nurullah, *Diyelim & Söz Arasında*, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 1998.
- Atalay, Onur, *Türke Tapmak- Seküler Din ve İki Savaş Arasında Kemalizm*, İstanbul, İletişim, 2018.
- Aytürk, ilker ve Berk Esen, der. *Post-Post Kemalizm- Türkiye Çalışmalarında Yeni Arayışlar*, İstanbul, İletişim, 2022.
- Ayvazoğlu, Beşir, Peyami, İstanbul, Ötügen, 1998.
- Ayvazoğlu, Beşir, *Sîretler ve Sûretler*, İstanbul, Ötügen, 1999.
- Bahadır, Osman, "1933 Üniversite Reformu Niçin Yapıldı?" *Türkiye'de Üniversite Anlayışının Gelişimi I*, der. Namık Kemal Aras, Emre Dölen, Osman Bahadır, Ankara, TÜBA, 2007.
- Basmand, Pascal, "Anti-intellectualism in French Political Culture" *Intellectuals in Twentieth-Century France: Mandarins and Samurais*, der. J. Jennings, Basingstoke, Macmillan, 1993.
- Baltacioğlu, İsmail Hakkı, *Hayatım*, İstanbul, Dünya, 1998.
- Başar, Ahmet Hamdi, *Ahmet Hamdi Başar'ın Hatıraları- Demokrasiye Geçiş, DP İktidarı ve 27 Mayıs- Yine Hayal Aleminde Uçuyorum*, İstanbul, İstanbul, Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2007.
- Başgil, Ali Fuat, *İlmin Işığında Günün Meseleleri*, der. Ali Hatipoğlu ve İsmail Dayı, İstanbul, Yağmur, 1960.
- Başgil, Ali Fuat, *Hatıralar*, İstanbul, Boğaziçi, 1990.
- Batuhan, Hüseyin, *İspanya'da Bir Şato: Bir Düşünürün Hatıraları*, Ankara, Bulut, 2002.
- Baykara, Tuncer, Zeki Velidi Togan, Ankara, Kültür Bakanlığı, 1989.
- Bayly, Christopher Alan, *Modern Dünyanın Doğuşu-Küresel Bağlantılar ve Karşılaştırmalar, 1780-1914*, çev. M. Neva Şellakki, İstanbul, Ayrıntı, 2014.
- Beiser, Frederick, C. *The German Historicist Tradition*, Oxford, Oxford University Press, 2011.
- Belge, Murat, " 'Toplumsal Bilim,' Siyaset ve Akademya," *Toplum ve Bilim*, 100, (2004), ss. 12-15.
- Benda, Julien, *The Betrayal of the Intellectuals*, çev. Richard Aldington, Boston, Beacon, 1955.

- Berkes, Niyazi, *Türk Düşününde Batı Sorunu*, İstanbul, Bilgi, 1975.
- Berkes, Niyazi, *Asya Mektupları (Gezi, İzlenimler, Eleştiriler)*, İstanbul, Çağdaş, 1976.
- Berkes, Niyazi, *Türkiye’de Çağdaşlaşma*, İstanbul Matbaası, İstanbul, 1978.
- Berkes, Niyazi, *Unutulan Yıllar*, haz. Ruşen Sezer, İstanbul, İletişim, 1997.
- Berkes, Niyazi, *Felsefe ve Toplumbilim Yazıları*, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2.Basım, 2021,
- Berktaş, Halil, “Dört Tarihçinin Sosyal Portresi,” *Toplum ve Bilim*, 54-5 (1991), ss. 19-45.
- Berktaş, Halil, *Batı, Sol, Türkiye, Söyleşiler, 2015-2018*, İstanbul, Kopernik, 2018.
- Birinci, Ali, “İttihat ve Terakki Cemiyetinin Kuruluşu ve İlk Nizamnamesi,” *Tarih Yolunda*, İstanbul, 2001.
- Birinci, Ali, “Tarihçilikte Meslek Ahlakı ve Ahlâksızlığın Tarihçiliği Meselesi,” *Muhafazakâr Düşünce*, 2, 7 (2006) ss. 77-108.
- Birkan, Tuncay, *Dünya ile Devlet Arasında Türk Muharriri, 1930-1960*, İstanbul: Metis Yayınları, 2019.
- Boice, Robert, *Advice for a New Faculty Members: nihil nimus*, Allyn and Bacon, Boston, 2000.
- Boix, Charles ve Susan C. Stokes, “Introduction,” *The Oxford Handbook of Comparative Politics*, der. Carles Boix ve Susan C. Stokes, Oxford, Oxford University Press, 2007.
- Bora, Tanıl, “Dergicilik Deneyimi: Sosyal Bilimler Pratiğinde Bir Anlam Arayışı,” *Sosyal Bilimleri Yeniden Düşünmek Sempozyum Bildirileri*, İstanbul, Metis, 1998.
- Bora, Tanıl, “Uzmanlaşma ile Popülerizasyon arasında Aydın,” *Modern Türkiye’de Siyasal Düşünce, Dönemler ve Zihniyetler cilt 9*, der. Ömer Laçiner, İstanbul, İletişim, 2009.
- Bora, Tanıl, *Cereyanlar*, İstanbul, İletişim, 2017.
- Bora, Tanıl, “Yerli ve Milli,” *Zamanın Kelimeleri- Yeni Türkiye’nin Siyasal Dili*, İstanbul, İletişim, 2018.
- Boratav, Korkut, *Aydınlık Bir Adam –Korkut Boratav*, söyleşi. Hakan Gültaş ve İbrahim Ekinci, Ankara, İmge, 2010.
- Boratav Korkut, Baskın Oran, Taner Timur, “Kronik: SBF Hocaları ile Söyleşi: Türkiye’de Bilimsel Özgürlük ve Üniversite,” *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 71, 1 (2016), ss.351-366.
- Bourdieu, Pierre, *Homo Academicus*, çev. Peter Collier, Stanford, Stanford University Press, 1988.

- Bourdieu, Pierre ve Loic J.D. Wacquant, *An Invitation to Reflexive Sociology*, Chicago, University of Chicago Press, 1992.
- Bourdieu, Pierre, *Sketch For A Self- Analysis*, çev. Richard Nice, Oxford, Polity, 2004.
- Bourdieu, Pierre, "Ehemmiyet Söylemi : 'Kapital'i Okumak Hakkında Birkaç Eleştirel Not' Hakkında Birkaç Eleştirel Not" *Ocak ve Zanaat-Pierre Bourdieu Derlemesi*, der. Güney Çeğin, Emrah Göker, Alim arlı, Ümit Tatlıcan, İstanbul, İletişim, 2007.
- Brennan, Jason, *Good Work If You Can Get It- How to Succeed in Academia*, Baltimore, Johns Hopkins University Press, 2020.
- Brad, Johnson, *Write to the Top: How to be a Prolific Academic?* New York, Palgrave Macmillan 2007.
- Buğra, Ayşe, "Çevreden Konuşmak," *Toplum ve Bilim*, 100, (2004), ss.21-2.
- Bulut, Yücel, *Türk Sosyolojisinin Kısa Tarihi*, İstanbul, Alfa, 2021.
- Burawoy, Michael, "Provincializing the Social Sciences," *The Politics of Methods in the Human Sciences -Positivism and Its Epistemological Others*, der. George Steinmetz, Durham and London, Duke University Press, 2005.
- Burke, Peter, *Bilginin Toplumsal Tarihi II:Encyclopedie'den Wikipedia'ya*, çev. Mete Tunçay, İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 2013.
- Burke, Peter, *Bilginin Toplumsal Tarihi*, çev. Mete Tunçay, İstanbul, Tarih Vakfı, 2001.
- Buruma, Ian ve Avishai Margalit, *Garbiyatçılık- Düşmanlarının Gözünde Batı*, çev. Güven Turan, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2009.
- Bury, John B. *A History of Academic Freedom*, Oxford, Oxford University Press, 1913.
- Cansun, Şebnem, Engin Arık, "Türkiye Adresli Siyaset Bilimi yayınlarının Bibliyometrik Analizi," *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 74, 3 (2019) ss. 853-874.
- Cangızbay, Kadir, *Türkiye'nin Anarşisti: Bir Cynique- Kadir Cangızbay ile Sohbetler*, söyleşi. Mete Kaan Kaynar, Ankara, Ütopya, 2023,
- Carvalho, E. J., David B. Downing, der. *Academic Freedom in the Post-9/11 Era*, New York, Palgrave Macmillan, 2011.
- Carothers, Thomas, "The End of the Transition Paradigm," *Journal of Democracy*, 13, 1 (2002), ss. 5-21.
- Chakrabarty, Dikresh, *Provincializing Europe- Postcolonial Thought and Historical Difference*, Princeton, Princeton University Press, 2000.
- Charle, Christophe, "Patterns," *Universities in the Nineteenth and Early Twentieth Centuries (1800-1945)*, A History of the University in Europe- vol 3, der. Walter Rüegg, Cambridge, Cambridge University Press, 2004.

- Charle, Christophe, Jacques Verger, *Üniversitelerin Tarihi*, çev. İsmail Yerguz, Ankara, Dost, 2005.
- Chang, Ha-Joon, *Bad Samaritans-The Guilty Secrets of Rich Nations & The threat to Global Prosperity*, London, Random House, 2017.
- Chatterjee, Partha, "Lineages of Political Society," *Comparative Political Thought*, der. Michael Freeden ve Andrew Vincent, London, Routledge, 2013.
- Chengpang Lee, Chen Ying, "In What Ways We Depend: Academic Dependency Theory in East Asian Sociology After Twenty Years," *Journal of Historical Sociology*, 35,1 (2022) ss. 24–36.
- Collini, Stefan, *Absent Minds-Intellectuals in Britain*, Oxford, Oxford University Press, 2006. Collins, Randall, "Toward A Theory of Intellectual Change: The Social Causes of Philosophies," *Science, Technology and Human Values*, 14, 2 (1989), ss.107-140.
- Collins, Randall, *The Sociology of Philosophies –A Global Theory of Intellectual Change*, Harvard, Harvard University Press, 1998.
- Connel, Raeweyn, *Southern Theory –The Global Dynamics of Knowledge in Social Science*, Cambridge, Polity, 2007.
- Coşkun, İsmail, haz. 75. *Yılında Türkiye’de Sosyoloji*, İstanbul, Bağlam, 1991.
- Çarkoğlu, Ali, Ersin Kalaycıoğlu, *The Rising Tide of Conservatism in Turkey*, New York, Palgrave Macmillan, 2009.
- Çav, Erkan, *Türkiye Sosyolojisi Temsilcisi Ümit Meriç*, İstanbul, Kopernik, 2021.
- Çelikel, Aysel, *Adalet Yoksa Gelecek de Yok, Aysel Çelikel Kitabı*, söyleşi. Berat Günçikan, İstanbul, İş Bankası Yayınları, 2015.
- Çelik, Murat, *Osmanlı Medreseleri ve Avrupa Üniversiteleri (1450-1600)*, İstanbul, Küre, 2019.
- Çetinsaya, Gökhan, *Büyüme, Kalite, Uluslararasılaşma: Türkiye Yükseköğretimi için Bir Yol Haritası*, YÖK Yayınları, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Basımevi, 2014.
- Daver, Bülent, *Türkiye Cumhuriyetinde Lâiklik*, Ankara, SBF, 1955.
- Davison, Andrew, *Türkiye’de Sekülerizm ve Modernlik*, çev. Tuncay Birkan, İstanbul, İletişim, 2002.
- Dellaloğlu, Besim, *Poetik ve Politik- Bir kültürel Çalışmalar Ansiklopedisi*, İstanbul, Timaş, 2002.
- Demir, Selçuk Beşir, "Predatory Journals: Who published in them and Why?" *Journal of Informetrics*, 12, 4 (2018), ss. 1296-1311.
- Demirel, Tanel, "Political Party Elites and the Breakdown of Democratic Regime: The Turkish Case, 1973-1980" yayımlanmamış doktora tezi, Bilkent Üniversitesi, Siyaset Bilimi Bölümü, 1998

- Demirel, Tanel, "12 Eylül'e Doğru Ordu ve Demokrasi" AÜSBF Dergisi, 56, 4 (2001), ss. 43-75.
- Demirel, Tanel, "The Turkish Military's Decision to Intervene: 12 September 1980," *Armed Forces and Society*, 29, 2 (2003), ss.253-280.
- Demirel, Tanel, "Bir Doktora Tezi, Akademisyen Sorumluluğu ve Üniversitenin Halleri," *Türkiye Günlüğü*, 34 (2008), ss, 171-182.
- Demirel, Tanel, "Liberal Düşünce Topluluğu Çevresindeki Farklılaşmalar Üzerine," *Liberal Düşünce*, 20, 77 (2015), ss.107-123.
- Demirel, Tanel, "Fikir Hareketleri ve Toplumsal-Siyasal Etkileri Üzerine," *Fikir Tarihimizde Hür Fikirleri Yayma Cemiyeti*, haz. Özlem Çağlar-Yılmaz, Ankara, Liberte, 2018.
- Demirel, Tanel, *Türk Siyasetini Anlamak –Yaklaşımlar Hakkında Bir Deneme*, Ankara, Liberte, 2019.
- Demirel, Tanel, *12 Mart ve 12 Eylül'ün Anatomisi: 1960-1980 Dönemi Türkiye'sinde Siyaset*, Ankara, Liberte, 2023.
- Denkel, Arda, "Felsefe" *Cumhuriyet Döneminde Türkiye'de Bilim –Sosyal Bilimler*, TÜBA, Ankara, 1997.
- Deringil, Selim, *Well-Protected Domains-Ideology and Legitimation of Power in the Ottoman Empire, 1876-1909*, London, New York, I.B. Tauris, 1998.
- Deringil, Selim, "Book Review of Kemal Karpat, *The Politicization of Islam: Reconstructing Identity, State, Faith, and Community in the Late Ottoman State*," *International Journal of Middle Eastern Studies*, 35, (2003), ss.342-344.
- Divitçioğlu, Sencer, *Sencer Divitçioğlu Anlatıyor*, haz. İbrahim Ekinci ve Hakan Gülüdağ, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2012.
- Dogan, Mattei and Dominique Pelassy, *How To Compare Nations –Strategies in Comparative Politics*, New Jersey, Chatham House, 1990.
- Duralı, Teoman, *Öyle Bir Geçer ki Zaman, Teoman Duralı Kitabı*, söyleşi. Ali Değermenci- Ayşe Yılmaz, İstanbul, Turkuaz, 2020.
- Durmuş, Basri, *Sezgin Kızılcık'ın Sosyolojisi*, İstanbul, Doğu Kitapevi, 2020.
- Ebenstein, Alan, *Friedrich Hayek- A Biography*, The University of Chicago Press, Chicago, London, 2003.
- Edwards, Marc A ve Siddharta Roy, (2017) "Academic Research in the 21 st Century: Maintaining Scientific Integrity in a Climate of Perverse Incentives and Hypercompetition," *Environmental Engineering Science*, 34, 1 (2017), ss.51-61.
- Ekşigil, Adnan, *Sencer Divitçioğlu- Yaşamı ve Düşüncesine Dair Notlar*, İstanbul, İletişim, 2021.

- Elias, Norbert, *Reflections On A Life*, çev. Edmund Jephcott, Cambridge, Polity, 1994.
- Elias, Norbert, *Uygarlık Süreci I*, çev. Ender Ateşman, İstanbul, İletişim, 2000.
- Emiroğlu, Kudret, *Kısa Osmanlı- Türkiye Tarihi, Padişahlık Kültürü ve Demokrasi Ülküsü*, İstanbul, İletişim, 2015.
- Elster, John, *Explaining Social Behaviour- More Nuts and Bolts for the Social Science*, Cambridge, Cambridge University Press, 2007.
- Eldem, Edhem, "Ottoman and Turkish Orientalism," *Architectural Design*, 80, 1 (2010), ss.26-31.
- Eldem, Edhem, "The Ottoman Empire and Orientalism: An Awkward Relationship" *After Orientalism-Critical Perspectives on Western Agency and Eastern Re-appropriations*, der. François Pouillon ve Jean-Claude Vatin, Leiden, Brill, 2015.
- Emre, Cahit, "Yönetim Bilimi" *Türkiye'de Sosyal Bilimler II*, Ankara, TÜBA, 1998.
- Enginün, İnci ve Zeynep Kerman, *Günlüklerin Işığında Tanpınar'la Başbaşa*, İstanbul, Dergah, 2007.
- Erasmus, *Barışın Şikayeti*, çev. Celal Yeşilyurt, İstanbul, Dedalus, 2018.
- Erbaş, Hayriye, söyleşi. *Bir Cumhuriyet Çınarı- Sözlü Tanıklıklarıyla Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nin 75 Yılı*, İstanbul, İş Bankası Yayınları, 2016.
- Erdem, Y. Hakan, *Slavery in the Ottoman Empire and its Demise 1800-1909*, London, Macmillan, 1996.
- Erdem, Y. Hakan, *Tarih- Lenk –Kusursuz Yazarlar, Kağıttan Metinler*, İstanbul, Doğan, 2008.
- Ergur, Ali, "Bilgi-Merkezli Akademia'nın Proje/Performans-Kaygılı Pazar Yerine Dönüşme Süreci," *Hasan Ünal Nalbantoğlu'na Armağan*, der. Adile Arslan Avar, Devrim Sezer, İstanbul, İletişim, 2008.
- Ergut, Ferdan, "Sosyal Bilimlerde Tartışma Ortamının Kurgulanması ve Tarih-sel Sosyolojinin İmkânları" *Toplum ve Bilim*, 91 (2002), ss.213-228.
- Ergüder, Üstün, *Yükseköğretimin Fırtınalı Sularında-Boğaziçi Üniversitesi'nde Başlayan Yolculuk*, İstanbul, Doğan, 2015.
- Erişirgil, Mehmet Emin Erişirgil, "Bizde Feylesof Niye Yetişmedi?" *Türkiye'de Bir Felsefe Gelenek-İ Kurmaya Çalışmak – Feylesof Simalardan Seçme Metinler 2*, der. Recep Alpyağıl, İstanbul, İz, 2012.
- Erkanlı, Orhan, *Anılar, Sorunlar, Sorumlular*, 3. Basım, İstanbul, Baha, 1973.
- Eroğul, Cem, *Birey Nedir ? Öz Türkçe Bir Marksist Yaklaşım Denemesi*, Ankara, Yordam, 2014.
- Erol, Murat, *Yerlilik Düşüncesi*, İstanbul, Profil, 2016.

- Ersoy, Duygu, Fahriye Üstüner, 'Liberal Intellectuals' Narration of the Justice and Development Party in Turkey, *Turkish Studies*, 17, 3 (2016), ss. 406-428.
- Erünsal, İsmail E., *Yirmi İki Mürekkep Damlası- Osmanlı Sosyal ve Kültür Tarihi Üzerine Sohbetler*, İstanbul, Timaş, 2021.
- Esmer, Yılmaz, Çiğdem Akça, Bahar Ayça Okçuoğlu, söyleşi. *Türkiye'de Siyaset Bilimine Yön Verenler Kuram, Yöntem ve Süreçler*, İstanbul, Bahçeşehir Üniversitesi Yayınları, 2015.
- Eyice, Semavi, *Semavi Eyice Kitabı-İstanbul'un Yaşayan Efsanesi*, söyleşi. Selim Efe Erdem, İstanbul, Timaş, 2014.
- Feyerabend, Paul, *Vakit Öldürmek -Otobiyografi*, çev. Nedim Çatlı, İstanbul, Ayrıntı, 1997.
- Finkelstein, Norman, *The Holocaust Industry: Reflections on the Exploitation of Jewish Suffering*, New York, Verso, 2000.
- Flyvbjerg, Bent, *Making Social Science Matter*, çev. Steven Sampson, Cambridge, Cambridge University Press, 2001.
- Foucault, Michel, *Politics, Philosophy, Culture -Interviews and Other Writings, 1977-1984*, der. Lawrence D. Kritzman, Routledge, London, New York, 1988.
- Freedman Michael ve Andrew Vincent, "Introduction: The Study of Comparative Political Thought," *Comparative Political Thought*, London, Routledge, 2013.
- Frijhoff, Willem, "Patterns," *Universities in Early Modern Europe (1500-1800), A History of University in Europe*, ed. H. Ridder-Symoens, Cambridge, Cambridge University Press, 1996.
- Fortna, Benjamin C. "The Ottoman Educational Legacy," *Turkey's Engagement With Modernity*, der. Celia Kerslake, Kerem Öktem, Philip Robins, New York, Palgrave Macmillan, 2010.
- Gasset, Jose Ortega, *Üniversite'nin Misyonu*, çev. Neyyire Gül Işık, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 1998.
- Geertz, Clifford, "Local Knowledge and Its Limits," *Available Light -Anthropological Reflections on Philosophical Topics*, Princeton, Princeton University Press, 2000.
- Geertz, Clifford, "The Uses of Diversity," *Available Light -Anthropological Reflections on Philosophical Topics*, Princeton, Princeton University Press, 2000.
- Geertz, Clifford, "Passage and Accident: A Life of Learning," *Available Light -Anthropological Reflections on Philosophical Topics*, Princeton, Princeton University Press, 2000.

- Gellner, Ernest, "Kemalism," *Encounters with Nationalism*, Oxford, Blackwell, 1994.
- Gencer, Bedri, *İslamda Modernleşme, 1839-1939*, 2. Basım, Ankara, Doğu Batı, 2012.
- Genç, Mehmet, "Hac Yolunda Bir Karınca," *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*, İstanbul, Ötüken, 2000.
- Gençoğlu, Funda, "Anti-intellectualism or Populism alla turca" *Contemporary Southeastern Europe*, 5, 1 (2018), ss.10-24.
- Gerbord, Paul, "Relations with Authority," *Universities in Early Modern Europe (1500-1800)*, der. H. De. Ridder-Symoens, Cambridge, Cambridge University Press, 1996.
- Gheissari, Ali, *Iranian Intellectuals in the 20th Century*, Austin, University of Texas Press, 1998.
- Goodin, Robert E, and Pettit Philip, der. *Contemporary Political Philosophy: An Anthology*, Cambridge, Blackwell, 1997.
- Goody, Jack, *Tarih Hırsızlığı*, çev. Gül Çağalı Güven, İstanbul, İş Bankası Yayınları, 2012.
- Goody, Jack, *Rönesanslar*, çev. Bahar Tırnakçı, İstanbul, İş Bankası Yayınları, 2015.
- Goldsmith, John A, John Komlos ve Penny Scihne Gold, *The Chicago Guide to Your Academic Career, A portable Mentor for Scholars From Graduate School Through Tenure*, Chicago, University of Chicago Press, 2001.
- Gökarp, Ziya, "İktisada Doğru," *Makaleler VII*, haz. M Abdülhaluk Çay, Ankara, Kültür Bakanlığı, 1982.
- Gökarp, Ziya, "Garp Meselesi: I" *Makaleler VII*, haz. M. Abdülhaluk Çay, Ankara, Kültür Bakanlığı, 1982.
- Göle, Nilüfer, "Batının Büyülü Aynası Kırıldı," *Nilüfer Göle İle Toplumun Merkezine Yolculuk*, haz. Zafer Özcan, İstanbul, Ufuk, 2003.
- Göle, Nilüfer, *Mahrem'in Göçü*, söyleşi. Ayşe Çavdar, Hayy Kitap, İstanbul, 2011.
- Grayling, Anthony C., *The History of Philosophy*, Penguin/Viking, Milton Keynes, 2019.
- Greenfeld, Leah, *Nationalism- A Short History*, Brookings, New York, 2019.
- Gulbenkian Komisyonu, *Sosyal Bilimleri Açın: Sosyal Bilimlerin Yeniden Yapılanması Üzerine Rapor*, çev. Şirin Tekeli, İstanbul, Metis, 2003.
- Gürpınar, Doğan, *Türkiye'de Aydınlanma'nın Kısa Tarihi*, İstanbul, Etkileşim, 2013.
- Gürpınar, Doğan, *Yerli Milli –Türk Düşününde Hamasi Söylemler*, İstanbul, Liber, 2017.

- Gündüz, Mustafa, "Akademiye Anımsamak: Anılarda Üniversite Sorunları ve Eleştiriler," *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 3, 1 (2013), ss. 16-26.
- Güngör, Erol, "Hilmi Ziya Ülken için," *Türkiye'de Bir Felsefe Gelenek-ek-i Kurmaya Çalışmak-I*, der. Recep Alpyağıl, İstanbul, İz, 2010.
- Güngör, Erol, "Türkiye'de Sosyal İlimler," *Dünden Bugünden* İstanbul, Ötüken, 1993.
- Gürkan, Emrah Safa, *Bunu Herkes Bilir –Tarihteki Yanlış Sorulara Doğru Cevaplar*, İstanbul, Kronik, 2020.
- Güvenç, Bozkurt, *Anılardan Sayfalar*, İstanbul, İş Bankası Yayınları, 2004.
- Hall, Stuart, "The West and the Rest: Discourse and Power," der. Stuart Hall, Bram Gieben, *Formations of Modernity*, Cambridge, Polity, 1992.
- Hammerstein, Notker, "Relations with Authority," *Universities in Early Modern Europe (1500-1800)*, der. H. De Ridder-Symoens, Cambridge, Cambridge University Press, 1996.
- Hanioğlu, Şükrü M., "Üniversite ve İdeoloji," *Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Zihniyet, Siyaset ve Tarih*, İstanbul, Bağlam, 2006.
- Hanioğlu, Şükrü M., "Ali Birinci'ye cevap," *Muhafazakâr Düşünce*, 3, 9-10 (2006), ss.255-256.
- Hanioğlu, Şükrü M., *Atatürk: An Intellectual Biography*, Princeton, Princeton University Press, 2011.
- Hazareesingh, Sudhir, *How the French Think- An Affectionate Portrait of an Intellectual People*, New York, Basic Books, 2015.
- Heper, Metin, *The State Tradition in Turkey*, London, Eothen, 1985.
- Heper, Metin, "The Strong State as a Problem For the Consolidation of Democracy: Turkey and Germany Compared," *Comparative Political Studies*, 25, 2 (1992), ss.169-194.
- Heper, Metin, "The 'Strong State' and Democracy: The Turkish Case in Comparative and Historical Perspective" *Democracy and Modernity*, der. Shmuel N. Eisenstadt, Leiden, Brill, 1992.
- Heper, Metin, *İsmet İnönü-The Making of a Turkish Statesmen*, Leiden, Brill, 1998.
- Heper, Metin, "Political Studies in Turkey," *Turkish Studies*, 1, 2 (2000), ss. 125-134.
- Heper, Metin, "2000'li Yılların Eşiğinde Türkiye'de Devlet ve Üniversite" *TÜBA-Bilimsel Toplantılar Serisi 1*, Ankara, TÜBA, 2000.
- Ernst E., Hirsch, *Anılarım- Kayzer Dönemi, Weimar Cumhuriyeti, Atatürk Ülkesi*, çev. Fatma Suphi, Ankara, Tübitak 1997.

- Hanafi, Sari, "University Systems in the Arab East: Publish Globally and Perish Locally vs Publish Locally and Perish Globally," *Current Sociology*, 59, 3 (2011), ss. 291-309.
- Hobsbawm, Eric J., "Partisanship," *On History*, Weidenfeld & Nicolson, 1997.
- Hobson, John M., *Batı Medeniyetinin Doğulu Kökenleri*, çev. Esra Ermert, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2007.
- Hofstadter, Richard, *Anti-Intellectualism in American Life*, London, Jonathan Cape, 1962.
- Hountondji, Paulin J., "Producing Knowledge in Africa Today," *African Studies Review*, 38, 3 (1995), ss. 1-10.
- Huntington, Samuel P., "The West is Unique, Not Universal," *Foreign Affairs*, 75, 6 (1996), ss. 28-46.
- İlhan, Atilla, *Hangi Batı*, 3. Basım, Ankara, Bilgi, 1982.
- İlhan, Atilla, *Ulusal Kültür Savaşı*, İstanbul, Özgür, 1986.
- İmam-ı Gazâlî, *Mülkûn Sultanlarına... Nasihatü'l-Mülûk*, çev. Osman Şekerci, İstanbul, Büyüyen Ay, 2016.
- İnalcık, Halil, "Ziya Gökalp -Yüzyıla Damgasını Vuran Düşünür" *Doğu Batı*, 3, 12 (2000), ss.9-33.
- İnalcık, Halil, *Şair ve Patron-Patrimonyal Devlet ve Sanat Üzerinde Sosyolojik Bir İnceleme*, Ankara, Doğu Batı, 2003.
- İnalcık, Halil, *Tarihçilerin Kutbu, Halil İnalcık Kitabı*, söyleşi. Emine Çaykara, İstanbul, İş Bankası, 2005.
- İnalcık, Halil, *Söyleşiler ve Konuşmalar, Cilt 1*, İstanbul, Profil, 2013.
- Jacoby, Russel, *The Last Intellectuals- American Culture in the Age of Academic*, New York, Basic Books, 1987.
- Jørgensen, Knud Erik, "Would 100 Global Workshops on Theory Building Make A Difference?" *All Azimuth* 7, 2 (2018), ss.65-80.
- Judt, Tony, *Thinking the Twentieth Century*, haz. Timothy Snyder, London, Vintage, 2013.
- Karadağ, Engin, "Türkiye'deki Akademisyenlerin Kültürel Sermayeleri," *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 12, 1 (2022), ss. 234-243
- Kafadar, Cemal, "Giriş," *Kim Var İmiş Bir Burada Yoğ İken- Dört Osmanlı: Yeniçeri, Tüccar, Derviş ve Hatun*, İstanbul, Metis, 2009.
- Kafadar, Cemal, "Cemal Kafadar ile Dünyada Türk Tarihçiliği Üzerine," *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 8, 15 (2010), ss. 393-424.
- Kafesoğlu, İbrahim, "Türkiye'de İlmi Millileştirme Meselesi," *Türk Milliyetçiliğinin Meseleleri*, İstanbul, Milli Eğitim Bakanlığı, 1970.
- Kahneman, Daniel, *Thinking- Fast and Slow*, London, Penguin, 2010.

- Kansu, Aykut, "Yeni Bir Yorum Denemesi ve Otoriter Dünya Görüşü" *Birikim*, 127 (1999), ss. 73-89.
- Kaplan, Mehmet, *Büyük Türkiye Rüyası*, İstanbul, Dergah, 1998.
- Kaplan, İsmail, *Türkiye'de Milli Eğitim İdeolojisi*, İstanbul, İletişim, 1999.
- Karpat, Kemal H., *Turkey's Politics- Transition to multi-party Regime*, Princeton, Princeton University Press, 1959.
- Karpat, Kemal H., "Turkish Democracy at Impasse: Ideology, Party Politics and the Third Military Intervention," *International Journal of Turkish Studies*, 2 (1981), ss. 1-43.
- Karpat, Kemal H., "Kemal Karpat ile Siyaset Tarihi Üzerine," *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 1, 2 (2003), ss.399-422.
- Karpat, Kemal H., *İslam'ın Siyasallaşması*, çev. Şiar Yalçın, İstanbul, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2004.
- Karpat, Kemal H., *Dağı Delen İrmak*, söyleşi. Emin Tanrıyar, Ankara, İmge, 2008.
- Karpat, Kemal H., *Bir Ömrün İnsanları*, İstanbul, Timaş, 2015.
- Katz, Stephen, "Michel Foucault," *Çağdaş Toplum Kuramından Portreler*, der. Bryan S.Turner, Anthony Elliot, çev. Barış Özkul, İstanbul, İletişim, 2017.
- Kaya, Raşit, "Siyaset, 'iyi yönetimin mutlu toplum'un arayışıdır," söyleşi.Birsen Örs, İ.Ü. *Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 40 (2009), ss. 99-100.
- Kaya, Yahya Kemal, *İnsan Yetiştirme Düzenimiz*, 4.Basım, Ankara, Hacettepe, 1984.
- Kayalı, Kurtuluş, *Ordu ve Siyaset*, 27 Mayıs-12 Mart, İstanbul, İletişim, 1994.
- Kayalı, Kurtuluş, *Türk Kültür Dünyasından Portreler*, İstanbul, İletişim, 2002,
- Kayalı, Kurtuluş, *Üstü Çizilen Yazılar*, Ankara, Ürün, 2003.
- Kayalı, Kurtuluş, "Önsöz," *Bir Kemal Tahir Kitabı- Türkiyenin Ruhunu Aramak*, der. Kurtuluş Kayalı, İthaki, İstanbul, 2010.
- Kayalı, Kurtuluş, *Türk Düşünce Dünyasında Yol İzleri*, 4.Basım, İstanbul, İletişim, 2011.
- Kaynardağ, Arslan, *Felsefecilerle Söyleşiler*, İstanbul, Amaç, 1986.
- Kayra, Cahit, *38 Kuşağı*, İstanbul, İş Bankası, 2002.
- Kazgan, Gülten, "İktisat," *Cumhuriyet Döneminde Türkiye'de Bilim -Sosyal Bilimler*, Ankara, TÜBA, 1997.
- Kazgan, Gülten, *Bir İktisatçının Tanıklıkları*, İstanbul, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2009.
- Kınalızade, Ahlâk-ı Ala-i, İstanbul, Tercüman, tarihsiz.
- Kıray, Mübeccel Belik, "Teaching Social Sciences in Developing Countries: The Case of Turkey," *Toplumbilim Yazıları*, Ankara, Gazi Üniversitesi Yayınevi, 1982.

- Kıray, Mübeccel Belik, *Hayatımda Hiç Arkaya Bakmadım*, söyleşi. İstanbul, Bağlam, 2001.
- Kısakürek, Necip Fazıl, *İdeolocya Örgüsü*, İstanbul, Yaylacık, 1976.
- Kısakürek, Necip Fazıl, *Kafa Kağıdı*, İstanbul, Büyük Doğu, 1995.
- Kızılçelik, Sezgin, *Baykan Sezer'in Sosyoloji Anlayışı*, Ankara, Anı, 2000.
- Kızılçelik, Sezgin, *Özgün ve Yetkin Bir Sosyal Teorisyen olarak Kemal Tahir*, Ankara, Anı, 2012.
- Kızılçelik, Sezgin, *Batı Bataklığı*, Ankara, Anı, 2012.
- Kızılçelik, Sezgin, *Yerli Sosyoloji*, Ankara, Anı, 2015.
- Kili, Suna, *Suna Kili'ye Armağan –Cumhuriyete Adanan Bir Yaşam*, İstanbul, Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, 1998.
- Klein, Daniel B. ve Charlotta Stern, "Groupthink in Academia- Majoritarian Departmental Politics and the Professional Pyramid," *The Independent Review*, 13, 4 (2009), ss.585–600.
- Koca, Oğuzhan ve Kaan Akman, söyleşi. *Cumhuriyet'in 100. Yılında Sosyal Bilimler*, Ankara, İmge, 2023.
- Kocabaşoğlu, Uygur, "ODTÜ'de geleceğe yolculuk..." *Toplum ve Bilim*, 97 (2003), ss.301-310.
- Koçak, Cemil, "Kemalist Milliyetçiliğin Bulanık Suları," *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce*, cilt 4, *Milliyetçilik*, der.Tanıl Bora, İstanbul, İletişim, 2002.
- Koçak, Orhan, "Ataç, Meriç, Caliban, Bandung –Evrensellik ve Kısmilik Üzerine Bir Taslak," *Türk Aydını ve Kimlik Sorunu*, der. Sabahattin Şen, İstanbul, Bağlam, 1994,
- Kohli, Atul, *Imperialism and Developing World- How Britain and United States Shaped Global Periphery*, Oxford, Oxford University Press, 2020.
- Kozanoğlu, Can, *Bıçkın, Ağlak –Yeni Türkiye'nin Hikayesi*, söyleşi.Mirgün Cabas, İstanbul, Can, 2018.
- Köker, Levent, *Modernleşme, Kemalizm ve Demokrasi*, İstanbul, İletişim, 1990.
- Köprülü, Fuad, "Fikir Hayatımızda Durgunluk," *Türkiye'de Bir Felsefe Gelenek-i Kurmaya Çalışmak I*, der. Recep Alpyağılı, İstanbul, İz, 2010.
- Köprülü, Fuad, "İlim ve Tenkit," *Köprülü'den Seçmeler*, 7.Basım, der. Orhan Köprülü, İstanbul, Milli Eğitim Bakanlığı, 1972.
- Küçük, Yalçın, *Aydın Üzerine Tezler 1 (1830-1980)*, İstanbul, Tekin, 1984.
- Küçük, Yalçın, *Aydın Üzerine Tezler 2 (1830-1980)*, İstanbul, Tekin, 1984.
- Küçük, Yalçın, *Aydın Üzerine Tezler 3 (1830-1980)*, İstanbul, Tekin, 1985.
- Küçükcan, Talip, Bekir S. Gür, *Türkiye'de Yükseköğretim- Karşılaştırmalı Bir Analiz*, Ankara, Seta, 2009.

- Kymlicka, Will, *Contemporary Political Philosophy: An Introduction*, Oxford, Oxford University Press, 2002.
- Le Goff, Jacques, *The Birth of Europe*, çev. Janet Lloyd, Oxford, Blackwell, 2005.
- Levi-Strauss, Claude, *Conversations with Claude Levi-Strauss*, çev. Paula Wis-sing, The University of Chicago Press, Chicago and London, 1991.
- Lewis, Bernard, "Preface to the Third Edition," *The Emergence of Modern Turkey*, Oxford, Oxford University Press, 2002.
- Lewis, Bernard, *Notes on Century – Reflections of a Middle East Historian*, London, Phoenix, 2013.
- Lindisfarne, Nancy, "Akademik Ayrıksılıklar ve Ayrıksıcılık," *Elhamdülillah La-ikiz –Cinsiyet, İslam ve Türk Milliyetçiliği*, çev. Selda Somuncuoğlu, İstan-bul, İletişim, 2001.
- Lippincott, Benjamin E., "The Bias of American Political Science," *Discipline and History – Political Science in the United States*, der. James Farr and Raymond Seidelman, Ann Arbor, The University of Michigan Press, 1993.
- Lord, Ceren, *Cumhuriyet'in Doğuşundan AKP'ye Türkiye'de Din Siyaseti*, çev. Sami Oğuz, İstanbul, İletişim, 2023.
- Lök, Atilla, Bağış Erten, "1933 Reformu ve Yabancı Öğretim Üyeleri," *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce, cilt 3, Modernleşme ve Batıcılık*, der. Uygur Kocabaşoğlu, İstanbul, İletişim, 2002.
- Malche, Albert, "Prof.Dr Albert Malche'in İstanbul Darülfünunu Hakkında Ra-poru," *Türkiye'de Üniversite Anlayışının Gelişimi-1861-1961*, der.Namık Kemal Aras, Emre Dölen, Osman Bahadır, Ankara, TÜBA, 2007.
- Mannheim, Karl, "The Problem of the Intelligentsia, An Enquiry into its Past and Present Role" *Essays on the Sociology of Culture*, der. Bryan S. Tur-ner, London, New York: Routledge, 1992.
- Mardin, Şerif "Siyasal Bilimlerde Araştırmalar Tebliğleri Eleştirisi," *Türkiye'de Sosyal Araştırmaların Gelişmesi*, Ankara, Hacettepe, 1970.
- Mardin, Şerif, "Aydınlar Konusunda Ülgener ve Bir İzah Denemesi," *Toplum ve Bilim*, 24,1 (1984), ss. 9-16.
- Mardin, Şerif, "Önsöz 1983," *Jön Türklerin Siyasi Fikirleri, 1895-1908*, İstan-bul, İletişim, 1994.
- Mardin, Şerif, "Şerif Mardin ile Din ve Devlet Sosyolojisi Konusunda Söyleşi," Ali Bayramoğlu, Şerif Mardin, *Makaleler 1 – Türkiye'de Toplum ve Siyaset*, İstanbul, İletişim, 1990.
- Mardin, Şerif, "Projects as a Methodology: Some Thoughts on Modern Tur-kish Social Science," *Rethinking Modernity and National Identity in Tur-key*, der. Sibel Bozdoğan ve Reşat Kasaba, Seattle, University of Washing-ton Press, 1997.

- Mardin, Şerif, "Şerif Mardin ile Türk Siyaset Düşüncesi Üzerine," *Şerif Mardin Okumaları*, der. Taşkın Takış, Ankara, Doğu Batı, 2008.
- Mautner, Thomas, "Criticism," *The Penguin Dictionary of Philosophy*, Penguin, London, 2005.
- Meriç, Cemil, *Jurnal-Cilt 1, 1955-1965*, İstanbul, İletişim, 1992.
- Meriç, Cemil, *Mağaradakiler*, İstanbul, İletişim, 1997.
- Meriç, Cemil, *Sosyoloji Notları ve Konferanslar*, İstanbul, İletişim, 2006.
- Meriç, Cemil, *Jurnal- Cilt 2, 1966-1983*, 14. Basım, İstanbul, İletişim, 2007.
- Meriç, Cemil, *Kültürden İrfana*, İstanbul, İletişim, 2013.
- Mert, Nuray, *Batı İslam'ı Çok Sevmiştii- İslam Siyasetleri ve İslamcılık*, İstanbul, İletişim, 2021.
- Mollaer, Fırat, *Yerlililiğin Retoriği*, Ankara, Phoenix, 2019.
- Munck, Gerardo L. ve Richard Snyder, söyleşi. *Passion, Craft, and Method in Comparative Politics*, The Johns Hopkins Press, Baltimore, 2007.
- Nalbantoğlu, Hasan Ünal, "Üniversite A.Ş.de bir 'homo academicus': 'ersatz' yuppie akademisyen" *Toplum ve Bilim*, 97 (2003), ss. 7-42.
- Nalbantoğlu, Hasan Ünal, "Daimon'suz Bilim?" *Arayışlar, Bilim, Kültür, Üniversite*, İstanbul, İletişim, 2009.
- Nietzsche, Friedrich, *Ecce Homo -How One Becomes What one is*, çev. R. J. Hollingdale, London, Penguin, 1986.
- Nietzsche, Friedrich, *The Gay Science*, çev. Walter Kaufmann, New York, Vintage, 1974.
- Nisbet, Robert, *The Degradation of Academic Dogma -The University in America*, New York, Basic Books, 1971.
- Oakeshott, Michael "The Idea of University," *The Voice of Liberal Learning*, ed. Timothy Fuller, Yale, Yale University Press, 1989.
- Ocak, Ahmet Yaşar, *Ahmet Yaşar Ocak Kitabı- Arı Kovanına Çomak Sokmak*, söyleşi. Haşim Şahin, İstanbul, Timaş, 2014.
- Ocak, Ahmet Yaşar, *Osmanlı İmparatorluğu ve İslam- Bir İmparatorluk Bir Din*, İstanbul, Alfa, 2021.
- Ortaylı, İlber, *Zaman Kaybolmaz*, söyleşi. Nilgün Uysal, İstanbul, İş Bankası Yayınları, 2006.
- Ortaylı, İlber, *1923-2023 Cumhuriyetin İlk Yüzyılı*, söyleşi. İsmail Küçükkaya, İstanbul, Timaş, 2012.
- Öğün, Süleyman Seyfi, "Türk Tarihçiliğinin Şehirli Yüzü: İlber Ortaylı," *Doğu-Batı*, 4, 16 (2001), ss.113-121.
- Örnek, Cangül, "Why does the AKP hate cultivated minds? The historical background of anti-intellectualism of political Islam in Turkey," *Journal of Mediterranean Studies*, 31, 1 (2022), ss. 37-56.

- Özdalga, Elisabeth (2000) "Worldly asceticism in Islamic casting: Fethullah Gülen's inspired piety and activism," *Critique: Journal for Critical Studies of the Middle East*, 9,17 (2000), ss. 83-104.
- Özdalga, Elisabeth, der. *Tarihsel Sosyoloji*, Doğu/Batı, 2009, Ankara.
- Özel, Oktay, "Üniversite ve 'Akademya': Hüzünlü Bir Yokoluş Hikâyesi," *Birikim*, 335 (2017), ss. 52-61.
- Özkırımlı, Umut, *Cancelled: The Left Way Back from Woke*, Cambridge, Polity, 2023.
- Özlem, Doğan, *Söyleşiler- Yaşamı ve Felsefeyi Anlama Serüveni*, İstanbul, Notos, 2013.
- Yavuz M. Hakan, Erdi Öztürk, *Kemal Kılıçdaroğlu and the New Republican People's Party*, New York, Palgrave, Macmillan, 2023.
- Paker, Can, *Geriye Bakmak Yok – Bir Can Paker Kitabı*, haz. Fatih Vural, İstanbul, Alfa, 2013.
- Parekh, Bhikhu, "The poverty of Indian political theory," *Indian Political Thought – A Reader*, der. Aakash Singh ve Silika Mohapatra, London, Routledge, 2010.
- Perfectus Belaslatinas, *Kurbağa Manastırı*, sunuş ve çeviri. Kemal Gözler, Kırımızı Kedi Yayınevi, İstanbul, 2021.
- Pinker, Steven, *Blank Slate: The Modern Denial of Human Nature*, London, Penguin, 2013.
- Popper, Karl, *Unended Request*, London, Routledge Kegan Paul, 1992.
- Posner, Richard A. *Public Intellectuals: A Study of Decline*, Cambridge, Harvard University Press, 2001.
- Price, David H. *Cold War Anthropology-The CIA, The Pentagon, and The Growth of Dual Use of Antropology*, Duke, Duke University Press, 2016.
- Rıza, Ahmed, *Batı'nın Doğu Politikasının Ahlâken İflası*, çev. Ziyad Ebuzziya, Ankara, Kültür ve Turizm Bakanlığı, 1988.
- Ringer, Fritz K. *The Decline of German Academic Community, 1890-1933*, Harvard University Press, Cambridge Massachusetts, 1969.
- Rosovsky, Henry, *Üniversite Bir Dekan Anlatıyor*, çev. Süreyya Ersoy, Ankara, Tübitak, 1994.
- Russel, Conrad, *Academic Freedom*, London, New York, Routledge, 1993.
- Rüegg, Walter, "Themes," *Universities in the Middle Ages*, ed. H. de Ridder-Symoens, Cambridge, Cambridge University Press, 1992.
- Rüegg, Walter, "Themes," *Universities in the Nineteenth and Early Twentieth Centuries (1800-1945)*, der. Walter Rüegg, Cambridge, Cambridge University Press, 2004.

- Said, Edward, *Entelektüel- Sürgün, Marjinal, Yabancı*, çev. Tuncay Birkan, İstanbul, Ayrıntı, 1995.
- Said, Edward, *Şarkiyatçılık- Batının Şark Anlayışları*, 5.Basım, çev. Berna Ülner, İstanbul, Metis, 2010.
- Saunders, Frances S, *The Cultural Cold War: The CIA and the World of Arts and Letters*, New York, New Press, 1999.
- Sartori, Giovanni, "How Far Can Free Government Travel ?" *Journal of Democracy*, 6,3 (1995), ss. 101-111.
- Sartori, Giovanni, "Where is Political Science going?" *P.S Political Science and Politics*, 37,4 (2004), ss.785-787.
- Savcı, Bahri, "Prof.Bahri Savcı'nın Anayasa ve Türk Siyasal Yaşamına Dair Bazı Görüşleri," *Bahri Savcı'ya Armağan*, söyleşi.Cem Eroğul, Ankara, Mülkiye-liler Birliği Vakfı Yayınları, 1988.
- Sayar, Ahmed Güner, *Bir İktisatçının Entellektüel Portresi- Sabri F. Ülgener*, İstanbul, Eren, 1998.
- Sayarı, Sabri, "The Study of Turkish Domestic Politics: Continuties and Changes in Research Agenda," *Turkish Studies in the US*, der. Donald Quataert ve Sabri Sayarı, Indiana, Bloomington, 2003.
- Saylan, Türkan, *Güneş Umuttan Şimdi Doğar*, söyleşi. Mehmet Zaman Saçlıoğlu, İstanbul, İş Bankası, 2004.
- Schor, Naomi, "The Crisis of French Universalism," *Yale French Studies*, 100 (2001), ss.43-64.
- Schopenhauer, Arthur, *Essays and Aphorisms*, derleyen ve çeviren. R. J. Hollingdale, Londra, Penguin, 1970.
- Schrecker, Ellen W, *No Ivory Tower, McCarthyism and the Universities*, Oxford, Oxford University Press, 1986.
- Scott, James S, *Toplum Gibi Görmek Söyleşiler*, çev. Soner Torlak, İstanbul, Zoom Kitap, 2016.
- Scott, James S, *Tahakküm ve Direniş Sanatları*, 3. Basım, çev. Alev Türker, Ayrıntı, İstanbul, 2018.
- Scruton, Roger, *Fools, Frauds and Firebrands: Thinkers of the New Left*, London, Bloomsbury Continuum, 2015.
- Scullion, Rosemarie, "Michel Foucault the Orientalist: On Revolutionary Iran and the "Spirit of Islam," *South Central Review*, 12, 2 (1995), ss.16-40.
- Sezer, Baykan, "Batı Sosyolojisinin Doğu Topluluklarına Yaklaşımı," *75 yılında Türkiye'de Sosyoloji*, haz. İsmail Coşkun, İstanbul, Bağlam, 1991
- Sezer, Baykan, "Baykan Sezer'in Biyografisi ile İlgili Sorduğu Sorulara Verdiği Cevaplar," *Sosyoloji Yıllığı* 11, haz. Ertan Eğribel, U. Özcan, İstanbul, Kızılirma, 2004.

- Sezer, Baykan, *Türk Sosyolojisinin Ana Sorunları*, İstanbul, Kızılirma, 2006.
- Sezgin, Fuat, *Bilim Tarihi Sohbetleri*, söyleşi. Sefer Turan, 7.Basım, İstanbul, Timaş, 2015.
- Singh Aakash and Silika Mohapatra, "Introduction: What is Indian Political Thought?," *Indian Political Thought – A Reader*, der. Aakash Singh and Silika Mopapatra, London, Routledge, 2010.
- Shils, Edward, "The Modern University and Liberal Democracy," *Minerva*, 27 (1989), ss.425-460.
- Shulman, Stephen, "Challenging The Civic/Ethnic and West/ East Dichotomies in the study of nationalism," *Comparative Political Studies*, 35, 5 (2002), ss. 554-585.
- Sirman, Nükhet, "Nükhet Sirman ile Türkiye’de Sosyoloji ve Antropoloji Yapmak Üzerine," *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 6, 11(2008), ss.303-326.
- Sokal, Alan, *Fashionable Nonsense: Postmodern Intellectuals’ Abuse of Science*, New York, Picador, 1998.
- Somay, Bülent, der. *Tarih, Otobiyografi ve Hakikat-Yüzbaşı Torosyan Tartışması ve Türkiye’de Tarihyazımı*, İstanbul, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2015.
- Sowell, Thomas, *Intellectuals and Society*, New York, Basic Books, 2011.
- Somel, Selçuk Akşin, *The Modernization of Public Education in the Ottoman Empire, 1839-1908*, Leiden, Brill, 2001.
- Sönmez, Erdem, *Ahmed Rıza – Bir Jön Türk Liderinin Siyasi-Entelektüel Portresi*, İstanbul, Tarih Vakfı Yayınları, 2012.
- Şengör, Celal, *Bir Bilim Adamının Serüveni ‘Celal Şengör Kitabı’*, söyleşi. Sefa Kaplan, İstanbul, İş Bankası, 2010.
- Şenses, Fikret, "Difficulties and trade-offs in performance evaluation in social sciences –a Turkish perspective," *Evaluation of Performance in Social Sciences*, der. İlhan Tekeli & Necdet Teymur, Ankara, Unesco, 2004.
- Taleb, Nassim Nicholas, *Antifragile –Things that gain from Disorder*, London, Penguin 2012.
- Tamir, Yael, *Why Nationalism*, Princeton, Princeton University Press, 2019.
- Tanör, Bülent, *Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri*, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 1998.
- Tayşir, Eyüp Aygün, *Tuhafıklar Fabrikası*, İstanbul, İletişim, 2018.
- Tekeli, İlhan, Selim İlkin, *Osmanlı İmparatorluğu’nda Eğitim ve Bilgi Üretim Sisteminin Oluşumu*, Ankara, TTK, 1993.
- Tekeli, İlhan, "Cumhuriyet Öncesinde Üniversite Kavramının Ortaya Çıkışı ve Gerçekleştirilmesinde Alınan Yol," *Türkiye’de Üniversite Anlayışının Geli-*

- şimi I, der.Namık Kemal Aras, Emre Dölen, Osman Bahadır, Ankara, Tüba, 2007.
- Tekeli İlhan, "Türkiye'de Üniversitelerin YÖK Sonrasındaki Gelişme Öyküsü (1981-2007)," *Türkiye'de Üniversite Anlayışının Gelişimi II, (1961-2007)*, der. Tarık Çelik, İlhan Tekeli, Ankara, Tüba, 2009.
- Tekeli, İlhan, "Dünyada ve Türkiye'de üniversite üzerinde konuşmanın değişik yolları," *Toplum ve Bilim*, 97 (2003), ss.123-143.
- Tekerek, Tuğba, *Taşra Üniversiteleri- AK Parti'nin Arka Kampüsü*, İstanbul, İletişim, 2023.
- Tezcan, Baki, *The Second Ottoman Empire-Political and Social Transformation in the Early Modern World*, Cambridge, Cambridge University Press, 2010.
- Tezcür, Güneş Murat, "The Study of Politics in Turkey: New Horizons and Perennial Pitfalls" *The Oxford Handbook of Turkish Politics*, der. G.M. Tezcür, Oxford, Oxford University Press, 2022.
- Tezel, Yahya Sezai, *Kapılanma Kültürü ve Demokrasi –İktisat, Siyaset ve Tarih Yazıları*, Ankara, Liberte, 1999.
- Thompson, Edward P., "Peculiarities of English," *Socialist Register*, 2, 2 (1965), ss.311-362.
- Topal, Alp Eren, *Cumhurdan Cumhuriyete: Osmanlı Düşüncesinde Saltanat ve Muhalifleri*, İstanbul, Telemak, 2023.
- Topçu, Nurettin., "Üniversite," *Türkiye'nin Maarif Davası- Bütün Eserleri 4*, İstanbul, Dergah, 1997.
- Trivers, Robert, *Deceit and Self-Deception-Fooling Yourself the Better to Fool Others*, London, Penguin, 2013.
- Tunaya, Tarık Zafer, *İslamcılık Cereyanı*, İstanbul, Baha, 1962,
- Tunaya, Tarık Zafer, *Siyasi Müesseseler ve Anayasa Hukuku*, İstanbul, Filiz Kitabevi, 1966.
- Tunaya, Tarık Zafer, *Devrim Hareketleri İçinde Atatürk ve Atatürkçülük*, genişletilmiş 2. Basım, Ankara, Turhan, 1981.
- Turan, Osman, "Üniversite Meselesi," *Vatanda Gurbet*, İstanbul, Nakışlar, 1980.
- Ulutaş, Ufuk, "Religion and Secularism in Turkey: The Dilemma of the Directorate of Religious Affairs," *Middle Eastern Studies*, 46,3 (2010), ss. 389-399.
- Urgan, Mina, *Bir Dinozorun Anıları*, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 1998.
- Ülgener, Sabri F. *Zihniyet, Aydınlık ve İzm'ler*, Ankara, Mayaş, 1983.
- Ülgener, Sabri F. *İktisadi Çözülmenin Ahlâk ve Zihniyet Dünyası*, 3.Basım, İstanbul, Der, 1991.

- Ünlü, Barış, "Sencer Divitçioğlu: Türklükle Marksizm Arasında bir Sosyal Bilimci," *Türkiye Solundan Portreler*, der. Emir Ali Türkmen, Ümit Özger, Ankara, Dipnot, 2015.
- Ünsaldı, Levent, *Burada Ne Oluyor?- Türkiye’de Etkileşimlerin Ekolojisi Üzerine Bir Değerlendirme*, Ankara, Heretik, 2019.
- Veblen, Thorsten, "The Intellectual Pre-eminence of Jews in Modern Europe," *Political Science Quarterly*, 34 (1919), ss. 33-42
- Vergin, Nur, *Türkiye’ye Tanık Olmak*, İstanbul, Sabah, 1998.
- Vergin, Nur, "Bilim Camiası ve Tanınma İsteği," *Doğu Batı*, 2, 7 (1999), ss. 37-53.
- Weber, Max, "Science as Vocation," *From Max Weber –Essays in Sociology*, der. H.H. Gerth & C. Wright Mills, London, Routledge Kegan Paul, 1970.
- Watson, Peter, *The German Genius*, Simon Schuster, 2010.
- Watson, Peter, *Fikirler Tarihi- Ateşten Freud’a*, çev. Kemal Atakay, Nurettin Elhüseyni, Kaya Genç, Barış Pala, Bahar Tırnakçı, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2014.
- Woons, Marc ve Sebastian Weier, haz. *Critical Epistemeologies of Global Politics*, E-International Relations, Bristol, 2017.
- Yalçın, Hüseyin Cahit, *Edebiyat Anıları*, İstanbul, İş Bankası, 1999.
- Yalman, Ahmet Emin, *Yakın Tarihte Gördüklerim ve Geçirdiklerim*, cilt I: 1888-1918, İstanbul, İş Bankası Yayınları, 2024.
- Yavuz, Fehmi, *Anılarım*, Ankara, Mülkiyeliler Birliği Yayınları, tarihsiz.
- Yavuz, Hakan M. ve Ahmet Erdi Öztürk, *Kemal Kılıçdaroğlu and the New Republican People’s Party in Turkey*, New York, Palgrave Macmillan, 2023.
- Yayla, Atilla, *Özgürlüğün Peşinde*, söyleşi. Oğuz Turan Yayla, Ankara, Liberte, 2013.
- Yaycıoğlu, Ali, *Partners of the Empire: The Crisis of the Ottoman Order in the Age of Revolutions*, Stanford, Stanford University Press, 2017.
- Yenal, Oktay, *Tiz Perdeden Gümbür Gümbür*, söyleşi. Ersel Ergüz, İstanbul, İş Bankası, 2011.
- Yılmaz, Aytekin, *Yoldaşını Öldürmek*, İstanbul, İletişim, 2014.
- Zarakol, Ayşe, *Yenilgiden Sonra- Doğu Batı ile Yaşamayı Nasıl Öğrendi?*, çev. Barış Cezar, İstanbul, Koç Üniversitesi Yayınları, 2011.
- Zarakol, Ayşe, *Batıdan Önce-Doğu Dünya Düzenlerinin Yükselişi ve Düşüşü*, çev. Renan Akman, İstanbul, Koç Üniversitesi Yayınları, 2024.

Dizin

12 Eylül darbesi 21
12 Mart darbesi 41, 147
15 Temmuz 2016 darbe girişimi 42
28 Şubat süreci 130, 133
147'ler (olayı) 30
1933 Üniversite Reformu 18, 241
1961 Anayasası 20, 211

A

Abadan-Unat, Nermin 30, 36, 37, 126
Adalet Partisi 21, 41
akademi 81, 95, 141, 170, 171, 174, 175, 176, 177, 178, 186, 187, 234
akademik hayat 3, 4, 8, 26, 150, 151, 152, 153, 155, 175, 179, 183, 186, 188, 199, 219
akademisyen 5, 8, 21, 22, 42, 68, 71, 99, 107, 111, 112, 120, 133, 137, 145, 149, 150, 157, 158, 160, 163, 164, 166, 169, 174, 175, 176, 182, 184, 185, 186, 189, 195, 198, 201, 203, 210, 211, 218, 219, 229, 230, 232, 233, 236
Akarsu, Bedia 28, 140
AK Parti (AKP) 23, 41, 42, 56, 118, 131, 133, 134, 135, 136, 137, 143
Akşin, Sina 44, 119, 120, 121, 190, 218
Alevi/Alevîlik) 45, 158
Amerikan sosyal bilim anlayışı (ASBA)

154
Anayasa Mahkemesi 20
Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih
Coğrafya Fakültesi (AÜDTCF)
18, 19, 30
Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler
Fakültesi (AÜSBF) 22, 36, 40
anti-entelektüalizm 49, 50, 53, 56, 237
Arşel, İlhan 29, 37, 119
askeri rejim 20, 106, 125
askeri/sivil bürokrasi 133
aşağılık kompleksi 91, 92, 157, 161, 162
Atatürkçülük 25, 128, 133
Atatürk, Mustafa Kemal 18, 21, 24, 29, 39, 41, 45, 56, 115, 126, 127, 140, 141, 197
Avcıoğlu, Doğan 29, 190
Avrupa 14, 16, 35, 50, 59, 60, 71, 73, 78, 89, 139, 141, 159, 213, 223, 224, 226
aydınlanma (geleneği) 7, 96, 223, 226

B

Baltacıoğlu, İsmail Hakkı 33, 92
Barkan, Ömer Lütfü 141
Başar, Ahmet Hamdi 141, 142
Başgil, Ali Fuat 40, 46, 202
Başkaya, Fikret 209
Başoğlu, Muzaffer Şerif 156

Batı 6, 7, 36, 45, 46, 47, 55, 56, 60, 63, 66,
67, 68, 70, 72, 74, 76, 77, 78, 79,
80, 81, 82, 85, 87, 88, 89, 90, 91,
93, 94, 95, 97, 102, 103, 105, 126,
127, 157, 158, 161, 162, 197, 215, 216,
222, 223, 224, 225, 226, 227, 235

Batılılaşma 87, 88, 89, 224

Batılılaşmacılık 75, 103

Batı merkezcilik 225, 227

Belge, Murat 19

Berkes, Niyazi 36, 83, 117, 119, 213, 217,
224, 237

Beşikçi, İsmail 41

Bildung 53

bilimsicilik 228

biz bize benzeriz 72, 97, 105

Boratav, Korkut 40, 211

Bourdieu, Pierre 27, 60, 153, 169, 184,
205, 206

bürokrasi/bürokrat 20, 42, 51, 70, 85,
128, 133

bürokratikleşme 150, 163, 188

C

cemaat/cemaatleşme 8, 43, 134, 144,
149, 169, 179, 180, 182, 236, 237

Cumhuriyetçi modernleşme projesi 76

çoğunlukçu demokrasi anlayışı 19

D

darbe 42, 74, 102, 113, 129, 130, 131, 132,
147

Dar-ül Fünun 16, 17, 18, 39

demokratikleşme 19, 41, 104, 126, 133,
134, 226

demokratik rejim 103, 128

Demokrat Parti (DP) 19, 21, 40, 41, 120,
136, 142, 147

devlet geleneği 51, 127

din 15, 16, 44, 52, 56, 70, 76, 86, 87, 88,
90, 105, 116, 117, 118, 119, 120, 121,
129, 174, 187

Divitçioğlu, Sencer 115, 129, 140, 190,
206, 218

Diyanet İşleri Başkanlığı 118

E

Eleştirel teori 183

eleştiri 8, 76, 146, 180, 191, 192, 193, 194,
197, 199, 201, 202, 203, 204, 206,
207, 214, 219

Elias, Norbert 87, 101, 163, 178, 198

emperyalizm 60, 63, 89, 198, 225

entelektüalizm 49, 50, 53, 56, 237

entelektüel 5, 6, 8, 13, 25, 31, 32, 38, 49,
50, 52, 53, 54, 55, 56, 75, 89, 129,
134, 142, 143, 146, 157, 159, 164,
169, 176, 177, 181, 183, 193, 210,
230, 231, 234, 235

Erdoğan, Recep Tayyip 23, 25, 125

Erişirgil, Mehmet Emin 46

Evrensel 42, 60, 61, 63, 64, 65, 72, 76,
83, 84, 94, 96, 97, 106, 109, 112,
124, 199, 222, 223

Evrenselcilik 6, 63, 64, 65, 84, 87, 91, 95,
99, 107, 235

Eyice, Semavi 29, 92

F

Fanon, Frantz 89

Flyvbjerg, Bent 228, 247

G

Geertz, Clifford 84, 100, 163

geleneksel toplum 73, 86

Genç, Mehmet 56, 72, 73, 176, 177

Gezi olayları 138

Gökalp, Ziya 31, 88, 202, 212, 226, 227

Gülenciler/Gülen hareketi 42, 135, 136,
143

Gülen, Fethullah 42, 135, 136, 254

Güngör, Erol 39, 191

H

Heper, Metin 30, 44, 127, 128, 130, 132,
138, 161, 162, 207, 231

Hobsbawm, Eric J. 101, 173, 213

I

iktisadi kalkınma 229

indirgemecilik 9

insan hakları 63, 226

İslamcı/İslamcılık 54, 60, 76, 82, 87, 89, 90, 224

İslam/İslami 17, 22, 23, 41, 43, 45, 51, 52, 61, 66, 72, 73, 77, 85, 89, 90, 98, 105, 106, 117, 118, 120, 134, 159

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi (İÜİF) 36, 40

K

Kalaycıoğlu, Ersin 131, 132

kamusal entelektüel 230, 231

kariyerizm 8, 107, 149, 150, 153, 154, 169, 170, 171, 172, 173, 183

Karpat, Kemal H. 29, 40, 56, 74, 83, 122, 123, 124, 125, 142, 190, 194, 195, 209

Kazgan, Gülten 36, 68, 69, 190, 191, 211

Kemalist elit 85

Kemalizm 54, 97, 102, 133

Keyder, Çağlar 85

Kıray, Mübeccel Belik 29, 37, 41, 68, 95,

120, 209

Kısakürek, Necip Fazıl 25, 56, 89, 93, 218

komünizm/komünist 19, 21, 90, 106,

206, 224

Köprülü, Fuad 33, 34, 35, 39, 40, 191, 215

Küçükömer, İdris 83, 86, 218

Küçük, Yalçın 68, 72, 92, 93, 96, 139, 161,

179, 206, 209

L

laik 99, 120, 158, 202

laikçilik 130

laiklik 40, 115, 116, 117, 118, 120, 121, 122, 126, 127, 134, 224

liberal 7, 8, 9, 116, 121, 122, 124, 129, 133, 134, 135, 143, 146, 153, 159, 183, 203, 222, 223, 224, 226

liberal demokrasi 111, 132, 134, 135, 159, 226

liberal demokrat 7, 129, 132, 133, 222

Liberal gelenek 222, 227

Liberalizm 116

M

Mannheim, Karl 110, 112

Mardin, Şerif 42, 44, 51, 53, 68, 83, 85, 97, 166, 175, 182, 205, 209, 213, 217

marksist 41, 44, 69, 94, 153, 182, 183, 206

marksizm 68, 206, 224

Marx, Karl 33, 36

medeniyet 72, 87, 88, 91

medrese 15, 16

medya 30, 132, 146, 231

Meriç, Cemil 46, 89, 180, 190, 197, 202, 208, 238

merkez ülke(ler) 6, 156, 159, 222

mesafeli duruş 7, 105, 110, 114, 133, 135, 137, 236

militarizm 122, 129

milli irade 19, 55

Milliyetçi Hareket Partisi 42

milliyetçilik 51, 82, 97, 106, 115, 121, 122, 124, 125

milliyetçi muhafazakâr 21, 100, 106

Mills, C. Wright 27

modern 14, 16, 62, 66, 95, 110, 117, 165, 203, 217, 218, 226

modernist 19, 185, 217, 218

modernleşme kuramı 69, 70, 86, 222

modernlik 90

muhafazakâr/muhafazakârlık 21, 29, 41, 42, 45, 49, 60, 63, 76, 89, 100, 106, 153, 161

Mülkiye 16, 18, 36, 141, 233

N

Neoliberalizm 8, 9, 183

O

Ocak, Ahmet Yaşar 45, 51, 56, 85, 92, 120, 123

ODTÜ 40, 41, 45, 155

Oryantalizm 78, 82

otoriterizm 126, 135

Özbudun, Ergun 37, 135, 163, 164, 211

özerklik 14, 18, 19, 20, 21, 42, 116, 167

Özlem, Doğan 60, 63, 74, 192, 233

P

paradigma 6, 8, 67, 68, 81, 104, 110, 136,
156, 157, 175, 176, 177, 178, 179,
182, 189
Popper, Karl 178
popülizm/popülist 49, 55, 106, 136
post-kolonyal/post-kolonyalist/post-
kolonyalizm 225
post-modern/post-modernist/post-
modernizm 185
pozitivist 4, 59, 69, 174, 227, 229
pozitivizm 63
pronetik sosyal bilimler 228

R

Refah Partisi 41
Rıza, Ahmed 89, 90

S

sağ/sağcı/sağcılık 21, 41, 49, 55, 56, 76,
87, 100, 136, 190
Said, Edward 60, 67, 89, 112, 198
Sezer, Baykan 77, 79, 80, 215
Shils, Edward 24, 173
soğuk savaş 21, 41, 106, 159, 222, 224
sol/solcu/solculuk 21, 22, 30, 40, 41, 42,
44, 56, 90, 136, 145, 146, 147, 153,
158, 183, 190, 226
sosyal bilimler 3, 4, 9, 10, 13, 31, 34, 35,
37, 38, 39, 46, 57, 59, 71, 72, 79,
83, 84, 99, 101, 104, 105, 106, 107,
113, 114, 118, 127, 149, 156, 159,
160, 161, 162, 167, 168, 171, 172,
173, 176, 177, 185, 196, 204, 209,
212, 219, 221, 222, 223, 227, 228,
229, 232, 234, 235, 237
sosyal medya 146, 231
Sünni İslam 45, 52
Şarkiyatçılık 60
Şeriat/şeriatçı 52, 119, 121
şiddet 21, 43, 145, 146

T

Tahir, Kemal 33, 80, 215
Tanpınar, Ahmet Hamdi 34, 38, 124

Tanzimat Dönemi 16
Tarihselci/lik 95, 96, 98
tarihsizlik 95, 97
taşra (taşralılık) 35, 41, 71, 98, 105, 106
tolerans 25
Tunaya, Tark Zafer 25, 117, 119, 143
Tunçay, Mete 33
Turan, İlder 123, 166
Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) 103, 124,
127, 129, 130, 132
Türk Sosyal Bilimler Derneği 30

U

Ulema 16, 20
Urgan, Mina 28, 33
uygarlık 93, 97, 225
Ülgener, Sabri F. 44, 165, 206
üniversite 4, 5, 7, 8, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19,
20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28,
29, 30, 35, 36, 37, 41, 45, 52, 68,
95, 107, 110, 111, 120, 139, 141, 149,
150, 151, 152, 153, 154, 155, 157,
163, 164, 166, 167, 183, 186, 196,
201, 214, 216, 221, 232, 237, 238
üniversite özerkliği 15, 19

V

Vergin, Nur 44, 123, 130, 131, 132, 199, 213

W

Weber, Max 27, 139, 169

Y

yayın fetişizmi 8, 154, 163, 183
yerel 6, 7, 14, 55, 56, 59, 65, 66, 67, 69,
72, 76, 82, 83, 84, 85, 93, 94,
102, 105
yerli 6, 9, 11, 25, 35, 65, 76, 77, 79, 80, 81,
82, 83, 84, 93, 95, 98, 99, 161,
166, 215
yerlilik 6, 65, 75, 77, 82, 84, 87, 98, 107,
226, 235
yerlilik 76, 80, 82, 83, 84, 99
yerli ve milli 9, 77, 98
Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) 21, 24,
155, 163